

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**SPOR YAPAN VE YAPMAYAN KADINLARIN SOSYAL
KİMLİĞİNİN KONUŞMA KAYGISINA ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Funda KORKMAZ

Danışman

Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

SAMSUN
2022

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI

**SPOR YAPAN VE YAPMAYAN KADINLARIN SOSYAL
KİMLİĞİNİN KONUŞMA KAYGISINA ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Funda KORKMAZ

Danışman

Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

SAMSUN
2022

TEZ KABUL VE ONAYI

Funda KORKMAZ tarafından, **Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU** danışmanlığında hazırlanan “**Spor Yapan Ve Yapmayan Kadınların Sosyal Kimliğinin Konuşma Kaygısına Etkisi**” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 11.4.2022 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Prof. Dr. Soner ÇANKAYA Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Seda SABAH Amasya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY
... / ... / ...
Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırlamış olduğum Yüksek Lisans tezimin tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara uyduğumu, çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve faydalandığım eserlerin kaynaklar'da gösterilmiş olduğunu, her konunun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği 3. Bölüm ve 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet

Hayır

İmza

... /... / 20...

Funda KORKMAZ

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: Spor Yapan Ve Yapmayan Kadınların Sosyal Kimliğinin Konuşma Kaygısına Etkisi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 11 OCAK 2022 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 23

Tek kaynak oranı : % 4 çıkmıştır.

İmza

... /... / 20...

Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

ÖZET

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN KADINLARIN SOSYAL KİMLİĞİNİN KONUŞMA KAYGISINA ETKİSİ

Funda KORKMAZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans, Nisan/2022

Danışman: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

Amaç: Spor yapan ve yapmayan kadınların sosyal kimliğinin konuşma kaygısına etkisinin incelenmesidir.

Materyal ve Metot: Bu çalışmada Samsun, Ordu, Trabzon, Giresun, Sinop, Rize illerinden tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 18-29 yaş arası 292 üniversite öğrencisinin anketleri değerlendirilmiştir. Veri toplama işlemi covid 19 pandemisi nedeniyle online şekilde gerçekleşmiştir. Katılımcılara, 6 sorudan oluşan demografik bilgi formu ile Sporda Sosyal Kimlik Ölçeği ve Konuşma Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan katılımcıların yaş ile konuşma kaygısı arasında farklılık hesaplanmıştır. Spor yapma türü ile konuşma kaygısının arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Spor türü ile konuşma kaygısının karşılaştırılmasında anlamlı farklılık görülmüştür. Spor geçmişi ile konuşma kaygısı arasında anlamlı farklılık olduğu hesaplanmıştır. Aile gelir durumlarına göre konuşma kaygılarının karşılaştırılmasında anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Eğitim görülen fakülte türüne göre konuşma kaygısı arasında anlamlı farklılık olduğu hesaplanmıştır. Spor yapma türü ile sporda sosyal kimlik alt boyutları ve toplam ölçek karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Spor türü ile sporda sosyal kimlik alt boyutları ve toplam ölçek karşılaştırılmasına baktığımızda farklılık görülmüştür. Spor özgeçmişi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ailenin aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda aile aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik alt boyutları arasında anlamlı farklılık hesaplanmamıştır. Fakülte türüne göre baktığımızda sosyal kimlik ve alt boyutları arasında anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Spor yapan katılımcıların konuşma kaygısı ile sporda sosyal kimlik toplam ölçek puanı arasında bir ilişki görülmemiştir. Konuşma kaygısının grup içi bağlar ve grup içi etki boyutları ile negatif yönde bir ilişkisi bulunmuştur. Sosyal kimlik ölçeği alt boyutları ise aralarında pozitif orta düzeyde ilişkili oldukları hesaplanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Konuşma Kaygısı, Spor, Kadın, Sosyal Kimlik

ABSTRACT

THE EFFECT OF THE SOCIAL IDENTITY OF WOMEN WITH AND WITHOUT SPORTS ON SPEAKING ANXIETY

Funda KORKMAZ
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Sport Management
Master, April/2022

Supervisor: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

Aim: The study of the effect of the social identity of women who do and do not do sports on speech anxiety.

Material and Method: In this study, the surveys of 292 university students between the ages of 18 and 29 were evaluated by the same sampling method from Samsun, Ordu, Trabzon, Giresun, Sinop, Rize provinces. Data collection took place online due to the Covid 19 pandemic. Participants were given a demographic information form consisting of 6 questions and the Social Identity Scale and Speech Anxiety Scale in Sports.

Conclusion: The difference between age and speaking anxiety of the participants participating in the study was calculated. When we look at the comparison of the type of sports and speaking anxiety, there is a significant difference. When we look at the comparison of sports type and speech anxiety, a significant difference was observed. It was calculated that there was a significant difference between sports history and speech anxiety. A significant difference was calculated in the comparison of speaking anxiety according to family income. When we look at the comparison of the type of sports and the sub-dimensions of social identity in sports and the total scale, a significant difference was calculated. When we look at the comparison of the type of sport and the sub-dimensions of social identity in sport and the total scale, a significant difference was calculated. When we look at the comparison of the sports background and the sub-dimensions of social identity in sports, a significant difference was found. When we look at the comparison of the family monthly income level and the social identity sub-dimensions in sports, no significant difference was calculated between the family monthly income level and the social identity sub-dimensions in sports. When we look at the comparison of social identity sub-dimensions in sports according to the type of faculty, a significant difference was calculated between social identity and sub-dimensions. When we look at the relationship between the speaking anxiety of the participants who do sports and the sub-dimensions of social identity in sports, there is no relationship between the speaking anxiety and the total score of the social identity in sports. A negative relationship was found between speaking anxiety and in-group ties and in-group effect dimensions. Social identity scale sub-dimensions were found to be positively moderately correlated.

Keywords: Speech Anxiety, Sport, Woman, Social Identity

TEŞEKKÜR

Öncelikle Yüksek Lisans sürecimde ve **“Spor Yapan Ve Yapmayan Kadınların Sosyal Kimliğinin Konuşma Kaygısına Etkisi”** başlıklı araştırmamın baştan sona her aşamasında beni yönlendiren, tez danışmanım Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU hocama en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Lisans ve yüksek lisans sürecimde bilgileriyle bana destek olan Doç.Dr. Özgür BOSTANCI hocama teşekkür ediyorum. Son olarak tezimi yazarken düşüncelerinden yararlandığım, ilham kaynağım dayım Serdar GÜZEL'e, hayatım boyunca beni güçlü bir kadın olarak yetiştiren annem Aynur GÜZEL KORKMAZ'a , sevgisini, maddi, manevi desteğini hiç esirgemeyen başta babam Cemal KORKMAZ'a ve ablam Fulya KORKMAZ ÇUVALCI'ya çok teşekkür ediyorum.

Funda KORKMAZ

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
1.GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1.Konuşma.....	3
2.1.1 Kaygı.....	4
2.1.2. Konuşma Kaygısı.....	6
2.1.3.Konuşma Kaygısının Nedenleri.....	7
2.1.4.Konuşma Kaygısının Terapi Yöntemleri.....	8
2.1.5. Spor ve Konuşma Kaygısı	9
2.2. Sosyal Kimlik veya Sosyal kimlik Kuramı	10
2.2.1 Spor Ve Sosyal Kimlik	12
2.2.2 Kadın ve Spor	13
3.MATERYAL VE METOT.....	15
3.1. Araştırmanın Modeli	15
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	15
3.3.Kullanılan Ölçekler	15
3.3.1. Konuşma Kaygısı Ölçeği.....	15
3.3.2. Sporda Sosyal Kimlik Ölçeği	16
3.4.İstatistiksel Değerlendirme.....	16
4. BULGULAR.....	18
5. TARTIŞMA	25
SONUÇLAR	30
KAYNAKLAR	32
EKLER.....	40
ÖZ GEÇMİŞ.....	40

TABLolar DİZİNİ

- Tablo 1.** Yaş ile konuşma kaygısının karşılaştırılması
- Tablo 2.** Spor yapma şekli ile konuşma kaygısının karşılaştırılması
- Tablo 3.** Spor türü ile konuşma kaygısının karşılaştırılması
- Tablo 4.** Spor geçmişi ile konuşma kaygısının karşılaştırılması
- Tablo 5.** Aile gelir düzeyi ile konuşma kaygısının karşılaştırılması
- Tablo 6.** Eğitim Görülen Fakülte ile konuşma kaygısının karşılaştırılması
- Tablo 7.** Yaş grubu ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması
- Tablo 8.** Spor yapma türü ile sporda sosyal kimlik ölçek ve alt boyutlarının karşılaştırılması
- Tablo 9.** Spor çeşidi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması
- Tablo 10.** Spor özgeçmişi ile sosyal kimlik
- Tablo 11.** Aile aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması
- Tablo 12.** Fakülte ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması
- Tablo 13.** Konuşma kaygısı ile sporda kimlik alt boyutları arasındaki ilişki
- Tablo 14.** Sosyal kimlik alt boyutlarının konuşma kaygısı üzerine etkisi

1.GİRİŞ

Sosyal kimlik, sosyal gruplara üyelikten sağlanır. Sosyal grupların üyeleri kendilerini bir grubun üyeleri olarak tanımlarlar, birbirleriyle etkileşim halindedirler ve bir sosyal yapı geliştirirler (Turner, 1982:15-40). İçinde yaşadığımız toplumda var olan her grubun farklı bir sosyal kategoriyi temsil ettiği düşünüldüğünde, sosyal kimlik bireylerin bu gruplara üyeliğiyle oluşan duygusal ve anlamlı aidiyetinin bireysel bilgisi olarak tanımlanmaktadır (Tajfel, 1972: 31; Turner, 1982). Sosyal kimlik, başkalarıyla aramızdaki benzerlik ve farklılıklara bağlı olarak kim olduğumuzu tanımlayan ilişkişel bir kavramdır. Paylaşılan sosyal kimlik, etkili iş birliği sağlayacak düzeyde bireyler arasındaki ilişkileri iyileştirmektedir (Reicher ve ark., 2010: 27). İnsanlar toplumda sosyalleşme için kullandığı yöntemlerden bir tanesi de spordur. Çünkü Spor insanların bedensel, psikolojik, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı sağlayarak kaygılarının yok olmasına da olanak sağlar (Gülbağçe ve ark.,2019). Grup ortamında insan kendini bir toplumdaki grubun üyesi ve o grubun temsil ettiklerine sahip birisi olarak algılayabilir. Kendini bir kadın, bir futbolcu, bir üniversite öğrencisi veya benzeri durumlarda ifade edebilir (Brehm ve Kassin, 1993:88).

Bazı sosyal toplantılara katılmadan önce hepimiz biraz gergin hissediyoruz ve akranlar veya yabancılar tarafından yargılanmaktan çekiniyoruz. Örneğin, halka açık bir konuşma yapmak için ayağa kalkmadan önce zihniniz yarışıyor, öğretmen size sınıfın önünde bir soru sorduğunda midenizde kelebekler uçuşuyor, vb. Bu endişe duyguları normaldir ve genellikle bir süre sonra azalır. Ancak sosyal kaygı bozukluğu veya sosyal fobisi olan kişiler, ilgi konusu olduklarını hissettiklerinde yoğun bir korku ve kaygı yaşarlar. Bu tür insanlar için iş yerinde bir konferansa veya toplantıya katılmak, sunum yapmak, bir düğüne veya partiye katılmak veya arkadaşlarla yemeğe çıkmak gibi günlük sosyal durumlar şiddetli kaygıyı tetikleyebilir. Konuşma kaygısı ise;topluluk önünde ya da birebir gerçekleşen konuşmalarda kişinin konuşmak istememesi, konuşmak yapmak zorundaysa kişinin heyecanlanması, kendini yeterince ifade edecek kelimeleri seçmekte zorlanması, kalp ritminin hızlanması gibi fiziksel semptomlara neden olan kaygı türüdür (Köseler, 2006). Konuşmanın etkili olabilmesini engelleyen bağzı nedenler vardır. Temel konuşmayı engelleyen faktörler şöyle sıralanır; konuşmaya bağlı konuşmacıya bağlı dinleyiciye bağlı ve ortama bağlı engeller (Akbayır, 2011). Konuşma kaygısı sosyal

kaygıya bağılıdır. Sporun Sosyal kaygının oluşmamasına veya en aza indirgenmesinde etkili bir rol üstlendiğı bilinen bir gerçektir. Konuşma ilerledikçe kaygı azalır. Konuşma kaygısı genellikle konuşmadan hemen önce ve konuşmanın başında en kötüdür. Çoğu insan, girişten geçtikten sonra kaygılarının azalmaya başladığını ve güvenlerinin arttığını fark eder. Yabancı Dil Türkçe Konuşma Kaygısı üzerine yapılan bir araştırmada kadınların çeşitli değişkenler göz önünde bulundurularak erkeklere kıyasla daha çok konuşma kaygısı yaşamakta olduğunu bildirilmiştir (Tunçel; 2015)

Eldeki bu bilgiler ışığında çalışmanın amacı; spor yapmanın kadınların sosyal kimliğini ve konuşma kaygısını ne düzeyde etkilediğini incelemektir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1.Konuşma

İnsanların düşünce ve duygularını, başkalarına sözlü olarak bildirmesine konuşma denir. Kişinin kendisini ifade edebilmesinin iş hayatına ki başarısı,aile içi huzuru ve sosyal yaşamının kaliteli olmasının önemi çok fazladır. Üzerinde toplumca mutabık kalınmış sembollerle zihinde kodlanan uyarının sesler aracılığıyla aktarılması konuşma olarak tanımlanır. Konuşma, kişinin kendisini ifade etmekte kullanabileceği en verimli yöntemdir (Gölpinar ve ark.,2018:76)

İnsanların düşüncelerini sesli bir şekilde iletmesi de denmektedir. Ancak bunu yaparken sözlerin etkili kılmak yüz ifadesi, ses tonunu, kelimeleri vurgulama gibi konuşmayı tamamlayıcı öğelere başvurulur.

Konuşma sürecinin bir diğer önemli elementi ise konuşmaya karşı geliştirilen duygusal durumlardır. Kişinin konuşmaya olan içsel gücü ve tavrı, konuşma yeteneğine yönelik özyeterlik algısı, konuşma öncesinde ve sırasındaki kaygı düzeyi konuşmanın duygusal tepki boyutunu oluşturur (Gölpinar ve ak.,2018:76-77)

Yaman (2014) ise kaygının anlık ve sürekli olarak ikiye ayırır. Anlık kaygı durumu, anın içinde süre genelen olaylara, insanlara,çevreye bağlı streten kendini gösteren genelde başkaları tarafından da anlaşılabilen ve çoğunlukla her fertin yaşadığı veya yaşayabileceği geçici duruma bağlı olan bir kaygı biçimidir (Öner ve Le Compte, 1998; Yaman, 2014).

Konuşmak dil, duygu, düşünce, ses ve konuşmada kullanılan organlar direk ilgilidir. Bu durumlardan herhangi birisinin olmaması, farklı konuşma sorunlarına neden olur.

Evrende canlı çeşitlerinin içerisinde yalnızca insana özgü en önemli yetenek konuşmadır. Konuşma kişiyi diğer canlı türlerinden ayırmakla beraber kendi türünden fertlerle de ayırabilen bir işlemdir.Kişinin çevresiyle doğrudan veya dolaylı olarak iletişim kurmasının en temel yolu ve en etkili yolu konuşmadır (Sofu,2012)

Bir konuşmada kişinin duygu ve düşüncelerini karşı tarafa açık bir şekilde aktarmasının önemi olduğu kadar,telaffuzunun, vurgulamasının,tonlamasının da önemi vardır.

Bütün insanlar dünyaya konuşma yeteneği ile gelir. Ancak kişinin doğru, güzel, açık, anlaşılır ve dinleyiciyi etkileyen bir şekilde konuşabilmesi onun okul dönemi boyunca edindiği eğitime bağlıdır. Bu sebeple okul içinde öğrencilerin dili daha güzel ve etkili kullanabilmeleri açısından farklı türden etkinlikler ve uygulamalar yapılmaktadır (Sevim, 2012).

2.1.1 Kaygı

Fertin toplumsal gruplar içinde güçlü istek ve güdülerinden herhangi birinin gerçekleşmemesi ihtimali karşısında hissedilen tedirginlik durumudur (TDK,2013)

Canlıların bir durum, bir olay karşısında veya dış dünyaya uyum sürecinde ortaya çıkan koruyucu tepkidir.

Fertin başına kötü bir durumun geleceği düşüncesi içinde oluşu, rezil olacağı korkusu ve komik duruma düşme endişesi gibi tanımlayan bir huzursuzluk durumudur (Sofu,2012).

Kaygı, tehdit eden bir faktör karşısında fertin kendisini huzursuz ve endişeli hissettiği durum olarak tanımlanır (Işık,1996).

Jalongo ve Hirsh (2010) ise psikologların kaygı hakkındaki görüşlerini şöyle sıralar:

Kaygı öğrenme durumunu negatif doğrultuda etkilmekte olan bir histir.

Korku ortaya çıkan tehditlere veya yakında bulunan tehditlere bir tepki iken kaygı ise hayal veya uzak tehditlere karşı geliştirilmiş bir tepki olarak görülür.

Kaygı, benlik saygısı için rik oluşturan fertin kendisini çaresiz hissetme duygusudur.

Kaygının yoğun olduğu durumlarda, çocuklar odaklanma sorunları yaşar. (Gölpınar vd.,2018:76).

Kaygının üç türünden söz edilir. Bunlar; kişilik, durum ve olay kaynaklıdır. Durum kaynaklı kaygıda belirli bir olaya karşı geliştirilen olumsuz yönde duygu ile ilgili tepkiler ortaya çıkar (Ellis,1994). Belirli olaylar karşısında yaşanan güçsüzlük duygusu ise olay kaynaklı kaygıdır (Gölpınar ve ark.,2018:76).

Kaygı konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında; kaygı seviyelerini üzerinde cinsiyet, başarı, öğrenim görülen sınıf, okul içerisinde arkadaşlık ilişkileri, anne ve

baba davranışları, yaşanan yer gibi birçok faktörün etkili olduğu tespit edilmiştir (Doğan ve Çoban, 2009). Bu faktörler içinde temel olan yaş faktörüdür. Hemen hemen bütün yaş gruplarında meydana gelen kaygı yaşanabilir. Ancak kaygının en yoğun yaşandığı dönemler, doğumdan itibaren ilk iki yıl ve ergenlik dönemleridir.

Kaygıyı etkileyen bir diğer faktör de çevresel etkenlerdir. Bu etmenlerin başında aile gelmektedir. Yüksek düzeyde kaygı yaşayan anne babanın çocuklarının da kaygı düzeylerinin etkilendiği görülmüştür (Yıldırım, 2015).

Anne babalarının çocuklarının eğitim sürecinde, özellikle üniversite sınavına giriş döneminde beklenti içinde olmaları ve bunu çocuklarına yansıtmaları sonucunda çocuklar da kaygı artmaktadır.

Kaygı mevcut bir soruna veya probleme tepki olarak ortaya çıkar. İnsanlar işlerin iyiye gitmediğini de veya çok hoş şekillerde sonuçlanmayacağını tahmin ettiği an kaygılanmaya başlar. Kaygının nasıl meydana geldiği, nedenlerinin ne olduğu ve hangi sebepten kaynaklandığı insanlar tarafından bilinemez. Fakat insanın vücudunda ortaya çıktığının farkına vardığı ve bu durumdan hoşnut olmadığı bir duygudur (Demir, 2015).

Kaygı insanın başarı ve ya başarısızlığını etkiler. Yeterince hazırlık yapamayan, birikimi ve tecrübesi az olan ya da bilgi birikimini yeterli düzeyde kullanamayan fertler daha çok kaygı duyarlar. Kaygı bazı zamanlarda fertde korku safhasına çıkarak, kişinin cesaretinin dahi kaybolmasına neden olmaktadır (Bozdam, 2008).

İnsanlar karşılaştıkları çeşitli sorunlar nedeniyle farklı türde sorunlara maruz kalır ve bu sorunlara bağlı olarak kendi içlerinde bazı rahatsızlıklar yaşarlar. Bazen bu duygularla baş edebilir bazen ise bu duygular içinde tutsak kalınır.

Kaygı esnasında genellikle kan basıncı yükselme, terleme, ana kas gruplarına beklenmedik şekilde kan akışının hücum etmesi sonucu kaslarda gerginlik, sindirim ve bağışıklık sistemi fonksiyonlarında normal seyrinin altında devam etmesi gibi bir takım fiziksel etkiler meydana gelebilir. Bunlara ilave olarak mide bulantısı, titreme, üşüme, elde ve ayakta soğukluk şeklinde belirtilerde gözlenebilir (Sofu, 2012).

Kaygı düzeyi yüksek fertlerin normal zamana göre daha katı bir yapıda oldukları, karşısındakileri daha fazla memnun etmek için odaklandıkları, çok basit

davranışları bile yerine getirmede bazı zorluklar çektikleri ve endişeli bir yapıya sahip oldukları bilinir (Doğan ve Çoban, 2009).

2.1.2. Konuşma Kaygısı

Topluluk önünde ya da birebir gerçekleşen konuşmalarda fertin mevcut problemi bilmeksizin hissedilen korkudur. Kaygı yaşayan fertler de konuşma yapmadan önce veya konuşma esnasında heyecan duygusunu çok yoğun yaşarlar bu duyguyla. Birlikte kalp ritminin yükselmesi, baş ağrısı, mide bulantısı, terleme, durgunluk gibi fiziksel semptomlar görülebilir.

Topluluk önünde konuşma kaygısı yaşayan fertler çoğunlukla problemin kendilerinden kaynaklandığı düşüncesindedir. Bu durum da olan fertlere yapılması gereken ilk uzman müdahalesi, negatif duygu ve düşüncelerinden kurtulmalarını sağlamak ve varsa dil yeteneğinde ki eksiklikleri ortadan kaldırma çalışmaları yapmaktır (Özdemir, 2019). Konuşma kaygısını yoğun derecede yaşayan insanlar sadece fiziki olarak uyarılar yaşamaz, bunun yanında kendi performansının yeterli olup olmadığı hususunda da yoğun derecede korkuya kapılırlar (Sofu, 2012).

Aynı zamanda bu durum sosyal fobiyle ilişkilidir. Liebowitz'in geliştirdiği Sosyal kaygı ölçeğinde bulunan 24 maddeden 7'si konuşma kaygısıyla alakalıdır. Bunlar: "Yetkili biriyle konuşma", "Dinleyiciler önünde konuşma, rol yapma", "Çok iyi tanımadığı biriyle telefonda görüşme". "Çok iyi tanımadığı biriyle yüz yüze konuşma", "Bir toplantı esnasında ansızın konuşma yapma durumunda kalma", yakından tanımadığı birisine aynı fikirde olmadığını söyleme", "Önceden hazırlanmış bir raporu bir gruba sözel olarak sunma" dır.

Topluluk içindeyanlış davranışlarda bulunabileceği, söyleyebileceği veya yanıt veremeyeceği korkusuyla susma" sosyal fobi ile ilgili yapılan araştırmalarda çekingen kişilik bozukluğunun özelliklerinden biridir ve bundan yola çıkarak konuşma kaygısının çekingen kişilik bozukluğunun göstergelerinden biri olduğu sonucuna ulaşılabilir (Koyuncu, 2012). Topluluk önünde konuşma kaygısı yaşayan fertler çoğunlukla problemin kendilerinden kaynaklandığı düşünürler (Özdemir, 2019).

Konuşma kaygısı fazla olan kişilerin, konuşma yapacakları günden önce ve konuşma gününde yaşadıkları kaygının birtakım belirtileri görülebilir. Bunlar; uykusuzluk, çarpıntı, gergin olma, korku, asabiyet, karamsarlık, baş ve karın ağrısı,

mide bulantısı, solunum güçlüğü, terleme, uykuda kâbus görme, iştahsızlık, durgunluk gibi bir belirtilerden oluşmaktadır (Sofu, 2012).

Konuşma kaygısı yaşayan insanlarda sıklıkla aynı fizyolojik tepkimeler gözükmektedir bunlarla birlikte yapacağı konuşmayı unutacağı korkusu, insanların ondan daha zeki olduğu hissiyatı, konuşmayı başarılı bir şekilde tamamlayamayacağı düşüncesi, kişiyi esir alır. Fertin yaptığı konuşma konusunda olumlu tavrı, konuşmanın başarılı gelişimine ve konuşmanın akıcılık özelliğine bağlıdır. Konuşma kaygısı, fertin konuşmasını, becerisini ve isteğini bütün aşamalarda etkilemektedir (Melanlıoğlu ve Demir, 2013:392).

2.1.3.Konuşma Kaygısının Nedenleri

İnsanların önünde veya birebir gerçekleşen konuşmalarda fertin konuşma yapmak istememesi veya konuşma yapmasının mecburi olduğu durumlarda kişinin heyecanlanmasıdır. Kişinin kendisini yeteri kadar ifade edememesidir. Hatta terlemesi ve yüzünün kızarması ortaya çıkar. Kalp ritminin yükselmesi gibi durumlarla ortaya çıkan kaygıya konuşma kaygısı denir (Yıldırım,2015).

Halk arasında kuruntu, vesvese veya evhamlı olma şeklinde tarif edilen kaygı bozukluklarından olan tasalanma ya da kuruntu yapma, her fertin kendi kafasında tasarladığı korku duygusunun gerçekleşeceğini düşünmesi ihtimali sonucunda bedeninde titreme, nefes almada zorluk çekme, çarpıntı, yanma ve kontrolünü kaybetme gibi hisleri gün içinde fazlaca yaşamasıdır (Sofu, 2012).

Çoğu zaman kişi endişe durumunun olması gerekenden fazla gerçekleştiğinin farkındadır, ancak bu durumu denetlemekte zorlanır. Duygularımız, düşüncelerimiz ve bedenimiz arasında bir etkileşim bağı bulunmaktadır. Bu etkileşim zaman zaman hayatımıza, yaşam tarzımıza, mutluluk ve başarımıza yarar sağlayacağı gibi zarar veren bir çatışmaya da dönüşebilmektedir (Ünal, 2016).

Beatty (2001) ellerin titremesi, hareketiz kalamama, insanlarla göz göze gelmekten kaçınma, nefes problemi yaşama ve boyunda oluşan kırmızı lekelerin konuşma kaygısını ortaya çıkardığını söylemiştir (Köseler, 2006:22).

Kaygının nedenleri ve oluşma sebepleri şöyle açıklanabilir (Cüceloğlu,2000);.

Desteğin çekilmesi; Fertin alışmış olduğu, tanıdığı kişilerin ve çevrenin değişmesi durumudur. Yeni çevre ve ortam değişikliğinde, farklı bir şehre taşınmada,

yeni arkadaş ortamlarında, yeni bir kardeş durumunda, yeni bir okula gitme durumlarında vb. uyum sağlama sürecinde kaygı duygusu ortaya çıkabilir.

Olumsuz bir sonucu bekleme; Beklenmeyen sonuçların ve bazı olumsuzlukların ortaya çıkabilme durumlarında fertin bu olumsuzluğu beklemesi ve düşünmesi onu kaygıya sevk eder.

İç çelişki; Fertin bir düşünceye inanması, önem vermesi durumunda düşündüğü ile davranış farklılık göstermesi bir gerginlik yaratabilir. Sonucunda bu çelişki durumu giderilmeye çalışılacak, ortadan kaldırmak için farklı çözüm yolları aranacak çözüm bulunana kadar kaygı hissedilmeye devam edilecektir.

Belirsizlik; Gelecekte neler olabileceği veya nelerin yaşanılacağı bilinemez. Bu belirsizlik ise kaygıya yol açar. Gelecekte kötü de olsa bir şeyin bilinmesi durumu bilinmemesine göre daha fazla tercih edilmektedir. İnsanların sosyal kurumları, bilimi, kültürü ve teknolojiyi bu belirsizliği ortadan kaldırmak için yarattığı söylenilebilir.

Öğrencilerde ortaya çıkan konuşma kaygıları nedenleri şu şekilde sıralanır:

1. Öz güven yetersizliği veya konuşma hazırlığında eksiklik
2. İnsanların karşısında bulunmaktan korkmak
3. Benlik anlayışı ve kendine ve insanlara karşı saygısının kaybı
4. İnsanların karşısında konuşma tecrübesinin az oluşu (Jung, 2012).

İlk üç madde daha çok kişilik özellikleriyle ilgili görülür. 4.üncü maddede konuşma kaygısının nedenlerinden biri olarak gösterilir ve deneyim eksikliğine bağlanabilir (Yıldırım,2015).

2.1.4.Konuşma Kaygısının Terapi Yöntemleri

Fertin yaşadığı kaygının iki nedeni bulunmaktadır. Bunlardan ilki olumsuz düşünceler, ikincisi ise bastırılmış olumsuz duygulardır. Çoğu hasta veya doktor kaygının sebeplerinin psikolojik olmaktan ziyade tıbbi olduğunun düşüncesindedir. Bu doğrultuda birçok insan kaygı yüzünden psikolojik tedaviden ziyade fiziksel problemlerinin olup olmadığını öğrenmek amacıyla öncelikle doktora gider. Hatta psikiyatri doktorları da bir zaman kaygının nedenlerinin bedensel nitelikte olabileceği düşüncesini desteklemiş ve kaygıyı ilaç kullanarak bertaraf etmeye çalışmışlardır. Fakat bu yaklaşımın doğru olup olmadığı ispat edilememiştir (Sofu, 2012). Konuşma kaygısı ile ilgili kesin olarak bir tedavi yöntemi yoktur. Birçok

yöntem kullanılmaktadır. David Burns (2006) tarafından ortaya konan tedavi yöntemleri ise şu şekildedir:

- Önerilmiş olan Terapi teknikleri
- Günlük olarak tutulacak Ruhsal Duruma ait defter
- Sorun Giderme
- Metin Yazmak
- Şartsız Özsaygı
- Olumlu Tekrar Düzenleme
- Deneysel Metot • Paradoksal Teknikler
- Utanma Duygusunun Üstüne Giden Egzersizler
- Korkularla Yüzleşmek
- Günlük Ruhsal Durum Seyir Defteri
- Kar- Zarar Analizi
- Zihni Başka Tarafa Çekme
- Kabullenme Paradoksu
- Temasa Geçmek
- Anlamsal Metot
- “Ya Öyle İse?” Tekniği (Garashlı,2020)

2.1.5. Spor ve Konuşma Kaygısı

Konuşma kaygısının alt nedeni sosyal kaygıdır. Konuşma kaygısı sosyal kaygıdan doğmaktadır. Sosyal kaygının yok edilmesinde en etkili yolun spor olduğu bilinen bir gerçektir. Spor fertlerin bedensel, beyinsel, duygusal, ruhsal ve sosyal gelişimine katkı sağlar. Yine spor yaşanan sosyal kaygılarının da yok edilmesinde etkili bir rol alır (Gülbahçe ve diğ.,2019). Sportif aktiviteler yapan öğrencilerin hissettikleri sınav kaygısını azalttıkları bulunmuştur (Dalkıran ve Tuncel,2007). Karagün ve ark.,(2010) yaptıkları bir araştırmada lisans öğrencilerine uygulanan boş zaman faaliyetlerinin kişilerin sosyal kaygılarını en aza indirgediği sonucuna ulaşmışlardır. Norton ve ark., (2000) ise, yaptıkları çalışmalarında küçük yaşlarından itibaren aileleri tarafından spor yapmaya yönlendirilen ve desteklenen çocukların sosyal kaygılarının çok az olduğunu ve ya var olan kaygının en aza indiğini gözlemlemişlerdir. Bu bağlam da küçük yaştan itibaren spor yapan fertlerin, sporun sosyal çevre kazanmaya katkısı sayesinde yaşadıkları sosyal kaygılarının oluşmamasına ve ya en düşük seviyeye indirmesine yardımcı olur.

2.2. Sosyal Kimlik veya Sosyal kimlik Kuramı

Sosyal kimlik kişilerin sosyal çevrelerinde ki diğer insanlara göre çeşitli sosyal durumlara göre kategorilere ayırma yönelimidir (Tüzün ve Çağlar, 2008). Belirli grupların değerleriyle uyumlu olduğunu düşündüğü davranışlara yönelmesidir. Aynı zamanda belirli gruplara üyelik ile ortaya çıkan kimlik boyutudur (Thorbjørnsen ve ark., 2007). Sosyal kimlik kavramında en önemli durum kişinin grup veya başkalarıyla olan bağlantısıdır. Fertin hangi durumlarda bir grubun parçası olduğu, kendisini bir grup ile uyum sağladığı ve kişisel imajının grup ile bağından hangi yönde etkilendiği konuları bu şartlarda araştırılır (Zeugner ve ark., 2015).

Fertler, ırk, din, dil cinsiyet ve yaş gibi birçok yönden grup olmaya eğilim gösterirler (Tajfel ve Turner,1986: 278). Sosyal Kimlik kuramı, kişilerin resmi veya gayri resmi bir şekilde dahil olduğu farklı topluluklara karşı aidiyeti ve özdeşleşmesi sonunda ortaya çıkan, bu topluluklara biçilen değerler ve manevi tüm birikimlerin sonunda bir tür yeni benliğin meydana getirdiği, görüşünü savunan bir kavram olarak belirlenir (Seyyar, 2004: 687).

Fert ve sosyal gruplar sağladığı iddia edilen bir sosyal psikoloji kuramıdır. Kuram, Muzaffer Sherif'in grup normu çalışmalarından yola çıkılarak Henry Tajfel ve John Turner tarafından geliştirilmiştir. Sherif'in görüşlerinde gruplar arası davranış, grup arasında ki ilişkilerden doğan grup özelliklerinin belirleyicisidir. Grupların arasındaki davranış, toplumların farklı gruplar şeklinde ayrılması sonunda değişik gruplara mensup fertler ve onların karşılıklı ilişkilerini içerir (Sözen,1991). Turner, sosyal kimliği fertlerin sosyal belirticilerinin bir toplama olarak açıklar ki bu daha sonra sınıflandırmalarda ben kavramının toplum içinde zihinsel işlevlerin yerine getirilmesi olarak önümüze çıkar (Sözen,1991; Turner,1984).

Sosyal psikolojide karşımıza çıkan kimlik kavramına bakıldığında, “her çağın yapı taşı” olduğu görülmektedir. Zira kimlik, siyasetten pazarlamaya kadar birçok alanda karşımıza çıkmakta olan bir olgudur ve insan bedeninin hem eşzamanlı olarak hem de fertsel olarak devamlılığının anlamlandırılmasıdır. Bu çerçevede, kimlik sosyolojik açıdan gruplar içerisindeki benzerlik ile farklılığının bir değerlendirilmesinin yapıldığı bir tendir ve sosyolojik açıdan da tenden ayrı bir kimlik tespiti de söz konusu değildir. Çünkü fertsel kimliğin yapı taşı sosyalleşmenin ilk zamanlardaki süreçlerine yani içerisinde bulunduğumuz sosyal gruplara dayanır. Bu

nedenle insanlar, diğerk kişilerin kendileri hakkında ki fikirlerine kendi fikirlerinden daha çok değerk vermektedirler. Burada önemli olan bir kimlik iddia edilmesi değildir. Zira, bu olgu tek başına da yeterli görülmemektedir. Bu durumda önemli olan kimliğin bulunduğumuz sosyal gruplar tarafından kabul edilebilir olmasıdır. Yani kimlik asla tek taraflı değildir (Jenkins, 2008:27-37).

Sosyal kimlik olgusu, fertlerin gruplar arasındaki ilişkilerinde ortaya çıkar. Kendi içerisinde işlevsel bir değere sahip olan duygu ve davranışların bütünüdür (Bilgin, 2007:4-6).

Sosyal kimlik kuramı, kişisel kimlikten daha fazla sosyal kimlik kavramıyla ilgilenmektedir. Kuramcılar, sosyal kimliğin, karakterleri ve kişinin başka insanlarla oluşturduğu özel ilişkilerden meydana gelen öz kimlikten her şeyiyle farklı olduğunu savunurlar (Tajfel, 1982: 2; Turner, 1982: 2). Sosyal kimlik, öz kimlik kelimesinin, grup oluşumundan doğan bir durumdur (Hogg ve Abrams, 1996: 29;Hogg ve Vaughan, 1995: 8).

Sosyal kimlik teorisi, üç temel kavramın üzerine oluşturulmuştur. Bunlar, iç grup kayırmacılığı sosyal kıyaslama ve sosyal kategorizasyon, kavramlarıdır. Birbiriyle bağlantılı bu kavramlar iç içe girdiği için birbirinden ayrı ele almak pek mümkün değildir (Demirtaş, 2003: 127). Bu nedenle, bu kavramları birbirinden ayrı düşünmememiz gerekir, bu üç kavram bütün haliyle çalışıp sosyal kimliği meydana getirirler.

A. Sosyal Kategorizasyon

Sosyal kategorizasyon sürecinde kişi, kendisini ait hissettiği grubu merkez alır. Ve gruba dahil olmayan her kişi öteki olarak görülür. Kişiler, genelde hayatlarını “Biz” ve “Onlar” şeklinde ikiye ayırırlar (Bauman, 2010: 47-64). Kısacası kişi, etrafında ki insanları ya kendisinin de içinde olduğu iç gruba ya da kendisinin olmadığı dış gruba sokar. Bu kategorileştirme genel olarak din, dil, cinsiyet, ırk ve yaş gibi insanları birbirinden ayıran boyutlar üstünden gerçekleşse de birçok başka boyutta da ayırım yapılabilir (Gülcan ve Ergin,2020).

B. Sosyal Kıyaslama

İnsanlar sınırlarını, kapasitelerini ve hatta sahip oldukları fikirlerin, doğru olduğunu bilmek isterler. Bunun sebebi, yeteneklerinin yetersiz kaldığı veya fikirlerinin yanlış olduğu durumlarda hayati sonuçlarla karşılaşabilir veya bundan bir

şekilde zarar görebilirler (Festinger, 1954: 117). Bu nedenle kişi her zaman, kendisini, dahil olduğu iş, arkadaş vb grupları dahil olmadığı ve hatta rakip olarak gördüğü topluluklarla karşılaştırma yapma çabası içerisindedir. Kişi, bu dönemi ait olduğu topluluk üzerinden yönetirse, bu kavram “Sosyal Kıyaslama” olarak adlandırılır. Tajfel ve Turner (1979) fertin, iç ve dış gruplar bağlamında, toplam bir sosyal kimlik çerçevesinde kıyas yaptığı düşüncesinden bahsetmektedir. (Gülcan,2020).

C. İç Grup Kayırmacılığı

Grup kayırmacılığı deneyleri adlı makalede, grup kayırmacılığının temel parçaları ortaya konulmuştur (Tajfel,1970). Bu araştırmanın sürecinde birçok çocukla gerçekleştirilen iki deney yapılmıştır. Bu deneyler sonunda " En Küçük Grup Paradigması" olarak adlandırılan kavram ortaya çıkmıştır(Gülcan, 2019: 16-17). Kısacası kavram, "fertlerin ne kadar minimal seviyede olsa bile bir grup bilincine sahip olurlarsa diğer grup üyelerine yönelik bir kayırma sürecine giderler" görüşünü savunur. Bauman (2010)'a göre de iç grup (biz), fakat belli bir öteki dış grubun varlığıyla var olabilir. Dış grup, iç grubun hayali olarak karşıtıdır ve iç grubun uygunluğu, öz kimliği, kendi içindeki dayanışma için ona ihtiyacı vardır. Dış grup olmadan iç grup duygusu var olamaz (Bauman, 2010: 52). Kendisinin nitelik olarak tam tersi bir dış grubun olmamasında İç grup, kendi sınırlarını belirlemek ve korumak ve üyeleri arasında dayanışmayı arttırmak için yapay bir dış grup, bir düşman yaratmak zorundadır. Bu düşman grup farklı olan bir yapıyla tanımlanır (Gülcan, 2019: 22).

2.2.1 Spor Ve Sosyal Kimlik

Spor, insanların hayat standartlarının yükselmesi, var olan ve ya var oluşu düşünülen fiziksel ve zihinsel eksikliklerinin hayat kalitesini etkilemesinin ortadan kaldırılması açısından fertin hayatında önemli bir rol oynamaktadır (Biol ve ark.,2018).

Benzer araştırmalar incelendiğinde aktif spor yapan, insanlarda özgüven ve cesaret duygusunu geliştirdiği ve pozitif sosyal kimlik duygusunun ortaya çıkmasına sebep olduğu vurgulanmaktadır (Can ve Kaçay, 2016).

Spor kişiye davranışları taklit yoluyla öğreterek toplumda sosyal bir kimlik kazandıran ve onu toplumsal yaşama katılmaya hazırlayan çok güçlü bir etkidir

(MacPhail ve Kirk,2006). Nathan (2013)'a göre spor, toplum ve sosyal kimliğin bir araya geldiği ve fertlerin sosyalleşmelerinin sağlanabildiği bir yerdir. Sporun insanlar arası uyumu sağladığını ve ortak anlayışı güçlendirdiğini öne sürülmüştür (Turkay ve ark.2020).

Sosyal kimliğin etkili rolünün kavramsallaştırılması ve ölçülmesi ile ilgili konular spor dahil bir çok alanda ortaya çıkmıştır. Son önemlerde ki araştırmalar, Avrupa'da ki çoğu gencin bir takım sporuna katıldıklarını ifade etmişlerdir (Baumeister ve Leary, 1995). Ayrıca spor faaliyetlerinin içerisinde olmanın fertlere farklı insanlarla aynı ortamda bulunma geçmişi (Mumcu ve Çeviker, 2018) antrenör ve takım arkadaşlarıyla aynı hedef doğrultusunda çalışma ve yalnızca kendi çıkarlarını değil başkalarını da düşünme eğilimi kazandırır (Mumcu ve ark., 2017). Sosyal kimliğin sporda araştırılması, bu kavramın güncel ölçülerinin psikometrik olarak sağlanması için gereklidir (Bruner ve ark., 2014). Benzer çalışmalar arasında, takımların performansları ve onların kimlikleri arasındaki bağlantıyı inceleyen araştırmalar, sporcuların antrenörleri ve takım ile ilişkileri, sosyal kimlikleri ile olumlu bir bağlantıyı ve takımların benzer gruplarının sosyal gelişimi üzerindeki etkisinin zengin bir bağlantıyı sağladığını savunmuşlardır (Holt ve ark., 2008;Zucchermaglio, 2005). Bir spor branşı için gerekli olan şeyler, yalnızca içeriği değil, kişiye kazanımı olan sosyal kimliktir (Lewis, 1992). Önceden belirlenmiş politik ve ahlaki toplulukların sınırlarını daha iyi bir şekilde tanımlamak ve yeni sosyal kimliklerin oluşturulmasına yardım etmek gerekir. Belirli toplumsal değerlere bedensel anlam yüklemek ve bu değerleri yansıtan bir araç olarak hareket etmek gibi çok sayıda fonksiyonel durumu yerine getirmek için gereklidir (MacClancy,1996).

2.2.2 Kadın ve Spor

Bir toplum içinde kadının spora katılımı, kadının o toplum içerisindeki genel statüsünün bir yansımasıdır (Öztürk Kuter,1998). Toplumsal cinsiyet farklılığı, tarih boyunca sportif faaliyetler aracılığıyla da inşa edilmiş özellikle güç gerektiren ikili mücadelelerin olduğu faaliyetler erkeğin himayesinde olmuş, kadına yakıştırılmamıştır (Sage, 1997: 24). Kadınların yıllarca spor da kabul görmemiş ve bu süreç Eski Yunan'da kadınların Olimpiyatlara alınmamasıyla başlamış uzun süre devam etmiştir. Kadının spor da kabul görmemesi yalnızca eski çağlara ve yurt dışındaki toplumlara özgü bir şey değildi. Ülkemizde de yıllarca spor da kadına yer verilmemiş , teşvik edilmemiş ve saygı duyulmamıştır. Erkek egomanyası için

önemli bir araç olduğu görüşü büyük oranda kabul görmekteydi, 70'li dönemlerden itibaren ise bu görüşe olan eleştirilerin arttığı görülmektedir (Messner, 1992: 19-23, Collins, 2013: 42). Daha sonra çeşitli kadın hareketleriyle spor'a katılım teşvik edilmiş ve kadınların tasnif dışı yarışmalara katılımı başlamıştır. Bununla birlikte, erkeğin himayesinde olan spor alanına, kadınların katılımamaso için yapılan baskılar zamanla belli oranda kırılmış olsa da, henüz olması gereken noktaya ulaşamamıştır. Erkek ve Kadın arasında uzun yıllar devam eden bu eşitsizlik, yalnızca spor yapma durumunda değil, sadece erkeğe ait bir özellik olarak kabul edilmiş olan spor hakkında konuşma durumunu da etkilemiştir (Yüksel,2014).

3.MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır. İlişkisel tarama modeli iki veya çok sayıdaki değişkenler arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar, 2015).

3.2. Araştırmanın Evreni ve rneklemi

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 yılında Türkiye'deki üniversitelerde eğitim alan, amatör, profesyonel, rekreasyon amaçlı spor yapan ve spor yapmayan kadınlar oluşturmaktadır. Rekreasyon amaı ile spor yapanlar aktif spor yapmayan kategorisinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın rneklemine ise Samsun, Ordu, Trabzon, Giresun, Sinop, Rize illerinden tesafi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 18-29 yaş arası 292 niversite ğrencisi oluşturmaktadır. Ölçeğe katılan kişi sayısı 300 kişi olarak belirlenmiştir. 8 anket verisi eksik ve hatalı olduğundan çalışmaya dhil edilmemiş ve çalışma 292 katılımcı katılmıştır. Covid19 salgını nedeniyle veri toplama işlemi online olarak yapılmıştır.

3.3.Kullanılan lekler

Katılımcılara araştırmacı tarafından geliştirilen, 6 sorudan oluşan demografik bilgi formu (Ek 2) ve Sporda Sosyal Kimlik leği (Ek 3) ve son olarak Konuşma Kaygısı leği (Ek 4) uygulanmıştır. Araştırma da kullanılan lekler; Sporda Sosyal Kimlik leği 9, Konuşma Kaygısı leği 25 sorudan oluşmaktadır.

3.3.1. Konuşma Kaygısı leği

Takım ve bireysel sporcuların konuşma kaygılarını ölçmek için Konuşma Kaygısı leği kullanılmıştır. Bu lek, tek boyuttan oluşan bir lme aracıdır. Ölçekten edinilen yüksek puanların kişinin konuşma kaygısı düzeyinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekte yer alan 5, 6, 9, 10, 13 ve 14. Maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçek maddelerinin yanıtlarına verilen cevapların düzeyini belirlemek için 25 maddelik tek boyutlu bir lme aracıdır. Ölçek "1" kesinlikle katılmıyorum, "2" katılmıyorum, "3" kararsızım, "4" katılıyorum, "5" kesinlikle katılıyorum şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir ().

3.3.2. Sporda Sosyal Kimlik Ölçeği

Ölçek Bruner ve Benson (2018) tarafından geliştirilmiştir. Turkey ve ark., tarafından (2018) Türkçeye uyarlanmıştır. Sporda Sosyal Kimlik Ölçeği 9 maddeden oluşan üç boyutlu (grup içi bağlar, bilişsel merkeziyet ve grup içi etki) 7'li Likert tipi ("1" Hiç uygun değil "7" Tamamen uygun) bir derecelendirme içermektedir. Yapılan Türkçeye uyarlama çalışmasında ise, 5'li Likert tipi ("1" Hiç uygun değil "5" Tamamen uygun) ile derecelendirilmiş ve ölçeğin orijinaliyle aynı üç faktör (grup içi bağlar, bilişsel merkeziyet ve grup içi etki) ön plana çıkmıştır. Katılımcılara, "grup içi bağlar, grup içi bilişsellik ve grup içi etki" maddelerini içeren sporda sosyal kimliği temsil eden sorular ve nasıl işaretleme yapacaklarını gösteren "bilgi formu" sunulmuştur. Katılımcılardan kendilerini takımlarına bağlılık, bilişsellik ve takımdan memnuniyetleriyle ilgili bir değerlendirme yaptıklarında bu değerlendirmelerinin hangi derecelendirmeye karşılık geldiğini belirtmeleri istenmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayıları yapılan çalışmalarda 0.83 ile 0.89 arasında değişmektedir. Türkçeye uyarlama çalışmasında da Cronbach alfa değerlerinin 0.83 ile 0.94 arasında değiştiği görülmektedir. Bulunan değer, diğer çalışmalardaki iç tutarlık değerlerine yakındır ve kabul edilebilir düzeydedir.

3.4 Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırma öncesi Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunda 20.12.2019 tarihli ve 2019/470 karar sayılı izin alınmıştır (Ek 1). Araştırmaya 18-29 yaş arası 292 üniversite öğrencisinin çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada kullanılan Sporda sosyal kimlik ölçeği için Dr. Mark Bruner ve konuşma kaygısı ölçeği için Öğr. Gör. Merve Suroğlu Sofu'dan ölçek kullanım izinleri alınmıştır.

3.5.İstatistiksel Değerlendirme

Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS 25.00 istatistik paket programında yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin normallik varsayımı kormogolov-smirnov testi ile değerlendirilmiştir ($p>0,05$). Veriler değerlendirilirken ortalama, standart sapma ve Pearson korelasyonu, sduten t- testi, tek yönlü varyans analizi ve LSD testleri kullanılmıştır.

Araştırmanın amacı:

Spor yapan ve yapmayan kadınların sosyal kimliğinin konuşma kaygısına etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla;

Konuşma kaygısının yaşa, spor yapma şekli, spor türü, spor özgeçmişi, aile gelir düzeyi ve eğitim görülen fakülte türüne göre değişimleri,

Yine sosyal kimliğin yaş, spor yapma şekli, spor türü, spor özgeçmişi, aile gelir düzeyi ve eğitim görülen fakülte türüne göre değişimlerine cevap aranacaktır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, sosyal kimliğin konuşma kaygısına etkisi incelenmiş olup, elde edilen veriler sporcuların demografik bilgileri ile karşılaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 4.1. Yaş ile konuşma kaygısının karşılaştırılması

	n.	Ortalama	Standart Sapma	F/ LSD	p
18-19 (1)	49	78,08	14,20	3,76 1>2,4 2>3	0,011*
20-21 (2)	64	76,20	14,94		
22-23 (3)	53	69,89	14,77		
24 ve üstü (4)	126	71,83	15,42		
Toplam	292	73,48	15,21		

* p<0,05

Çalışmaya katılan katılımcıların yaş ile konuşma kaygısı arasındaki farklılığı belirlemek için yapılan One-Way Anova testi sonuçlarına göre anlamlı farklılık hesaplanmıştır (p<0,05). 18-20 yaş ile 23-24 yaş arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 4.2. Spor yapma şekli ile konuşma kaygısının karşılaştırılması

	n.	Ortalama	Standart Sapma	F/LSD	P
Amatör (1)	97	72,74	14,94	5,76 2<3	0,004*
Profesyonel (2)	58	68,34	14,40		
Rekreasyonel (3)	137	76,18	15,22		
Toplam	292	73,48	15,21		

* p<0,05

Çalışmaya katılan katılımcıların Spor yapma türü ile konuşma kaygısının karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık görülmüştür (p<0,05). Profesyonel spor yapan katılımcıların Rekreasyon amaçlı spor yapanlara göre daha az konuşma kaygısına sahip oldukları bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo 4. 3. Spor türü ile konuşma kaygısının karşılaştırılması

	n.	Ortalama	Standart Sapma	F/LSD	P
Bireysel spor (1)	75	69,81	14,47	5,29 3>1,2	0,006*
Takım sporu (2)	80	71,91	14,94		
Rekreasyonel (3)	137	76,41	15,30		
Toplam	292	73,48	15,21		

* p<0,05

Çalışmaya katılan katılımcıların Spor türü ile konuşma kaygısının karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık görülmüştür (p<0,05). Bireysel ve

takım sporu yapanların spor yapanların Rekreasyon amaçlı spor yapanlara göre daha az konuşma kaygısına sahip oldukları hesaplanmıştır (Tablo 3).

Tablo 4. 4. Spor geçmişi ile konuşma kaygısının karşılaştırılması

	n.	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Spor özgeçmişi 3 yıl ve üzeri	170	71,24	15,33	-3,01	,003*
Spor özgeçmişi 3 yıldan az olanlar	122	76,61	14,53		

* p<0,05

Çalışmamıza katılan katılımcıların spor geçmişi ile konuşma kaygısı arasındaki farklılığa baktığımızda spor geçmişi 3 yıl ve daha fazla olanların spor geçmişi az olanlara göre daha düşük konuşma kaygısına sahip oldukları ve aralarında anlamlı farklılık olduğu hesaplanmıştır (p<0,05; Tablo 4).

Tablo 4.5. Aile gelir düzeyi ile konuşma kaygısının karşılaştırılması

	n.	Ortalama	Standart Sapma	F/LSD	P
Asgari ücret ve altı (1)	109	76,32	15,28	4,84 3<1,2	0,009*
Asgari ücretin 2 katı(2)	98	73,71	15,28		
Asgari ücretin 3 katı(3)	85	69,58	14,36		
Toplam	292	73,48	15,21		

* p<0,05

Çalışmaya katılan katılımcıların aile gelir durumlarına göre konuşma kaygılarının karşılaştırılmasında anlamlı farklılık hesaplanmıştır (p<0,05). Asgari ücretin 3 katı olan kişiler daha konuşma kaygısına sahip oldukları görülmüştür (Tablo 5).

Tablo4. 6. Eğitim Görülen Fakülte ile konuşma kaygısının karşılaştırılması

	n.	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Spor Bilimleri Fakültesi	59	68,54	16,28	-2,83	0,005*
Diğer fakülteler	233	74,73	14,70		

* p<0,05

Çalışmaya katılan katılımcıların eğitim görülen fakülte türüne göre konuşma kaygısı arasında anlamlı farklılık olduğu hesaplanmıştır (p<0,05). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri diğer fakültelerde okuyanlara göre daha az konuşma kaygısına sahiptir (Tablo 6).

Tablo 4.7. Yaş grubu ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması

		n.	Ortalama	Standart Sapma	F	p.
GİB	18-19 (1)	49	9,76	2,89	2,54	0,057
	20-21 (2)	64	8,84	2,72		
	22-23 (3)	53	9,77	3,56		
	24 ve üstü (4)	126	10,18	3,29		
	Toplam	292	9,74	3,19		
BM	18-19 (1)	49	9,82	3,27	0,12	0,949
	20-21 (2)	64	9,50	3,08		
	22-23 (3)	53	9,66	3,58		
	24 ve üstü (4)	126	9,78	3,47		
	Toplam	292	9,70	3,36		
GİE	18-19 (1)	49	11,10	2,42	1,38	0,252
	20-21 (2)	64	11,20	2,50		
	22-23 (3)	53	11,45	2,74		
	24 ve üstü (4)	126	11,81	2,40		
	Toplam	292	11,49	2,49		
Toplam Ölçek puan	18-19 (1)	49	30,67	7,97	1,02	0,384
	20-21 (2)	64	29,55	7,64		
	22-23 (3)	53	30,89	9,37		
	24 ve üstü (4)	126	31,77	8,44		
	Toplam	292	30,94	8,37		

GİB: Grup İçi Bağlar, BM: Bilişsel Merkeziyet, GİE: Grup İçi Etki

Çalışmaya katılan katılımcıların yaş ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda yaş ile sporda sosyal kimlik alt boyutları arasında anlamlı farklılık hesaplanmamıştır ($p>0,05$; Tablo 7).

Tablo 4. 8. Spor yapma türü ile sporda sosyal kimlik ölçek ve alt boyutlarının karşılaştırılması

		n.	Ortalama	Standart Sapma	F/LSD	P
GİB	Amatör (1)	97	10,92	3,38	33,68 3<1,2	0,000**
	Profesyonel (2)	58	11,24	3,42		
	Rekreasyonel (3)	137	8,28	2,15		
	Toplam	292	9,74	3,19		
BM	Amatör (1)	97	10,92	3,45	29,54 3<1,2	0,000**
	Profesyonel (2)	58	11,14	3,51		
	Rekreasyonel (3)	137	8,23	2,55		
	Toplam	292	9,70	3,36		
GİE	Amatör (1)	97	12,66	2,38	61,54 3<1,2	0,000**
	Profesyonel (2)	58	12,95	2,50		
	Rekreasyonel (3)	137	10,05	1,65		
	Toplam	292	11,49	2,49		
Toplam Ölçek puan	Amatör (1)	97	34,49	8,35	46,53 3<1,2	0,000**
	Profesyonel (2)	58	35,33	8,38		
	Rekreasyonel (3)	137	26,56	5,90		
	Toplam	292	30,94	8,37		

* ** $p<0,001$, GİB: Grup İçi Bağlar, BM: Bilişsel Merkeziyet, GİE: Grup İçi Etki

Çalışmaya katılan katılımcıların spor yapma türü ile sporda sosyal kimlik alt boyutları ve toplam ölçek karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık hesaplanmıştır ($p<0,001$). Rekreasyon amaçlı spor yapanların sosyal kimlik puanı amatör ve profesyonel olarak spor yapanlardan daha düşüktür (Tablo 8).

Tablo4. 9. Spor çeşidi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması

		n.	Ortalama	Standart Sapma	F/LSD	p
GİB	Bireysel spor (1)	75	10,75	3,65	36,66 3<1,2	0,000**
	Takım sporu (2)	80	11,38	3,00		
	Rekreasyonel (3)	137	8,24	2,20		
	Toplam	292	9,74	3,19		
BM	Bireysel spor (1)	75	11,04	3,49	30,87 3<1,2	0,000**
	Takım sporu (2)	80	11,01	3,34		
	Rekreasyonel (3)	137	8,20	2,61		
	Toplam	292	9,70	3,36		
GİE	Bireysel spor (1)	75	12,73	2,46	59,33 3<1,2	0,000**
	Takım sporu (2)	80	12,78	2,40		
	Rekreasyonel (3)	137	10,07	1,67		
	Toplam	292	11,49	2,49		
Toplam Ölçek puan	Bireysel spor (1)	75	34,52	8,71	47,87 3<1,2	0,000**
	Takım sporu (2)	80	35,16	7,77		
	Rekreasyonel (3)	137	26,51	6,02		
	Toplam	292	30,94	8,37		

** $p<0,001$, GİB: Grup İçi Bağlar, BM: Bilişsel Merkeziyet, GİE: Grup İçi Etki

Çalışmaya katılan katılımcıların spor türü ile sporda sosyal kimlik alt boyutları ve toplam ölçek karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık hesaplanmıştır ($p<0,001$), (Tablo 9).

Tablo 4. 10. Spor özgeçmişi ile sosyal kimlik

	Spor özgeçmiş	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
GİB	3 yıl ve üzeri	170	10,78	3,38	7,1	0,000**
	3 yıldan az olanlar	122	8,30	2,19		
BM	3 yıl ve üzeri	170	10,76	3,44	6,8	0,000**
	3 yıldan az olanlar	122	8,22	2,62		
GİE	3 yıl ve üzeri	170	12,50	2,50	9,2	0,000**
	3 yıldan az olanlar	122	10,09	1,68		
Toplam	3 yıl ve üzeri	170	34,05	8,46	8,3	0,000**
	3 yıldan az olanlar	122	26,61	6,00		

Çalışmaya katılan katılımcıların spor özgeçmişi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,001$; Tablo 10).

Tablo 4.11. Aile aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması

		n.	Ortalama	Standart Sapma	F	P
GİB	Asgari ücret ve altı (1)	109	9,54	3,28	0,45	0,640
	Asgari ücretin 2 katı(2)	98	9,77	3,08		
	Asgari ücretin 3 katı(3)	85	9,98	3,21		
	Toplam	292	9,74	3,19		
BM	Asgari ücret ve altı (1)	109	9,42	3,47	0,65	0,524
	Asgari ücretin 2 katı(2)	98	9,94	3,26		
	Asgari ücretin 3 katı(3)	85	9,79	3,35		
	Toplam	292	9,70	3,36		
GİE	Asgari ücret ve altı (1)	109	11,28	2,54	0,64	0,526
	Asgari ücretin 2 katı(2)	98	11,57	2,38		
	Asgari ücretin 3 katı(3)	85	11,67	2,57		
	Toplam	292	11,49	2,49		
Toplam	Asgari ücret ve altı (1)	109	30,25	8,74	0,60	0,550
	Asgari ücretin 2 katı(2)	98	31,28	8,01		
	Asgari ücretin 3 katı(3)	85	31,44	8,33		
	Toplam	292	30,94	8,37		

GİB: Grup İçi Bağlar, BM: Bilişsel Merkeziyet, GİE: Grup İçi Etki

Çalışmaya katılan katılımcıların aile aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda aile aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik alt boyutları arasında anlamlı farklılık hesaplanmamıştır ($p>0,05$; Tablo 11).

Tablo 4. 12. Fakülte ile sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılması

		n.	Ortalama	Standart Sapma	t	p
GİB	Spor Bilimleri Fakültesi	59	11,81	2,56	5,90	0,000**
	Diğer fakülte	233	9,22	3,12		
BM	Spor Bilimleri Fakültesi	59	11,49	3,18	4,74	0,000**
	Diğer fakülte	233	9,25	3,26		
GİE	Spor Bilimleri Fakültesi	59	12,98	2,35	5,38	0,000**
	Diğer fakülte	233	11,12	2,39		
Toplam	Spor Bilimleri Fakültesi	59	36,29	6,93	5,79	0,000**
	Diğer fakülte	233	29,58	8,17		

P<0,0001, GİB: Grup İçi Bağlar, BM: Bilişsel Merkeziyet, GİE: Grup İçi Etki

Çalışmaya katılan katılımcıların Fakülte türüne göre sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sosyal kimlik ve alt boyutları arasında anlamlı farklılık hesaplanmıştır (p<0,001; Tablo 12).

Tablo 4.13. Konuşma kaygısı ile sporda kimlik alt boyutları arasındaki ilişki

	Bilişsel meziyet	Grup içi etki	Sosyal kimlik	Konuşma kaygısı
Grup içi bağlar	,764**	,773**	,918**	-,119*
Bilişsel meziyet		,822**	,937**	-,045
Grup içi etki			,922**	-,130*
Sosyal kimlik				-,102

*p<0,05 ve ** p<0,001,

Çalışmaya katılan spor yapan katılımcıların konuşma kaygısı ile sporda sosyal kimlik alt boyutları arasındaki ilişkiye baktığımızda, konuşma kaygısı ile sporda sosyal kimlik toplam ölçek puanı arasında bir ilişki görülmemiştir (p>0,05). Konuşma kaygısının grup içi bağlar ve grup içi etki boyutları ile negatif yönde bir ilişkisi bulunmuştur (p<0,05). Sosyal kimlik ölçeği alt boyutları ise aralarında pozitif orta düzeyde ilişkili oldukları hesaplanmıştır (p<0,001), (Tablo 13).

Tablo 4.14. Sosyal kimlik alt boyutlarının konuşma kaygısı üzerine etkisi

Değişkenler	B	Std. Hata	R ²	t	P-değeri
Sabit	85,004	4,393		19,351	<0,001
Grup içi bağlar	-,578	,467		-1,238	0,217
Bilişsel meziyet	1,086	,493	0,034	2,205	0,028
Grup içi etki	-1,429	,675		-2,116	0,035

Bağımlı Değişken: Konuşma Kaygısı

Yapılan regresyon analizi neticesinde, sosyal kimlik alt boyutları ile konuşma kaygısı boyutu arasında anlamlı bir regresyon modeli vermiştir. $F(3, 288) = 3,388, p = 0.019$. Sosyal kimlik alt boyutlarından olan grup içi bağlar, bilişsel merkeziyet ve grup içi etki boyutları konuşma kaygısına ait varyasyonun %3,4'ünü ($R^2 = 0,0342$) açıklamaktadır. Ortaya çıkan regresyon modeline göre grup içi etki alt boyutunda meydana gelecek 1 birimlik artış konuşma kaygısı boyutunda 1,429 birimlik azalışa, bilişsel merkeziyet meydana gelecek 1 birimlik artış ise 1,086 birimlik artışa neden olacaktır. Katılımcıların grup içi etkinlikleri katılımı arttığında konuşma kaygısının azaldığı görülür. Bilişsel meziyet (Kişinin içe dönük olması) arttığında konuşma kaygısının arttığı görülür. Araştırmada hesaplanan tahmini regresyon denklemi; Konuşma Kaygısı = $85,004 - 0,5782 * \text{Grup içi bağlar} + 1,086 * \text{Bilişsel merkeziyet} - 1,429 * \text{Grup içi etki}$ şeklinde ifade edilmektedir.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada Spor yapan ve yapmayan kadınların sosyal kimliğinin konuşma kaygısına etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Konuşma kaygısı incelendiğinde; Kartal (2019) çalışmasında 24 yaş ve üzerindeki üniversite öğrencilerin almış oldukları puan ortalamalarının 21-23 yaş arasındaki üniversite öğrencilerin almış oldukları puan ortalamasına göre konuşma kaygı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Garashli ve ark., (2020) çalışmalarında yaşlarının psikolojik kırılma ve konuşma kaygı düzeylerine etkisi bulunmamıştır. Bu çalışmada ise konuşma kaygısı yaş kategorisine göre değişmektedir. Yaş arttıkça konuşma kaygısının düşmüş olduğunu söyleyebiliriz.

Harmandar-Demirel ve ark., (2017) yaptıkları çalışmalarında beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının konuşma kaygı düzeyleri ile sportif faaliyetlere katılım sağlama durumları arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemişlerdir. Yapılan bir çalışmada ekonomik ve sağlık için spor yapanların konuşma kaygı düzeyleri diğer amaçlar için spor yapanlara göre düşük olduğu gözlenmiştir (Kartal M, 2019.) Gülbahce ve ark.,(2019) yapılan bir çalışmada Öğrencilerin sportif faaliyet yapma durumları ile konuşma kaygı düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Gülbahce ve ark.,(2019) çalışmasında sportif faaliyet yapan öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin sportif aktivite yapmayan öğrencilerden düşük olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada ise profesyonel olarak spor yapanların konuşma kaygı puanları Rekreatif amaçlı olarak spor yaptığını belirtenlerden daha düşük bulunmuştur. Spor yapma seviyesi yükseldikçe konuşma kaygısının azalttığı düşünülebilir. Sportif aktiviteler kişilerin rahatlamasını sağlanmakta ve konuşma kaygı düzeyinin azalmasına yardımcı olabilmektedir.

Kartal (2019) çalışmasında bireysel spor yapanların spor yapmayanlara göre daha az konuşma kaygısına sahip olduklarını belirlemiştir. Garashli ve ark., (2020) çalışmalarında konuşma kaygı düzeylerinin bireysel sporlarda takım sporlarından daha yüksek olmasına rağmen anlamlı farklılık görülmemiştir. Gülbahce ve ark. (2019) çalışmasında Öğrencilerin yaptığı sportif aktivite türü ile konuşma kaygı düzeylerinin değişmediği tespit edilmiştir. Bu çalışmada da Takım ve Bireysel sporların konuşma kaygı düzeyleri birbirine benzerdir. Bireysel ve takım sporu yapanların konuşma kaygı düzeyleri Rekreatif amaçlı spor yapanlara göre daha az konuşma kaygısına sahip oldukları belirlenmiştir. Bireysel ve takım sporu yapanların

rekreasyon amaçlı spor yapanlara göre etkileşimleri ve spor deneyimlerinin fazla olduğu düşünülmektedir. Nitekim bu çalışmada spor geçmişi 3 yıl ve daha fazla olanların spor geçmişi az olanlara göre daha düşük konuşma kaygısına sahip oldukları ve aralarında anlamlı farklılık olduğu hesaplanmıştır (Tablo 4). Öğrencilerin haftalık sportif aktivite yapma süreleri ile konuşma kaygı düzeylerinin karşılaştırılması sonucunda anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Bozkurt,2003; Gülbahce ve ark.,2019). Kaygı, hem bedensel ya da somatik yollarla, hem de zihinsel yollarla kendini ortaya çıkarır. Bu, bir sınava girerken, bir konuşma yaparken, bir iş için mülakata girerken ya da şimdiye kadar karşılaşılan en önemli spor müsabakasında bulunurken, herhangi bir şeyle ilgili endişelendiğimizde açığa çıkar (Horris, 1984, 29). Bu çalışmada spor özgeçmişi fazla olanların konuşma kaygısının düşük olması literatüre uyumludur. Bu sonuçları spor yapan bireylerin spor yapma yılı arttıkça spor yapmanın kattığı özgüvene, sosyal çevreye, rekabet duygusuna ve tecrübelerle bağlayabiliriz.

Yıldırım (2015) da yapmış olduğu çalışmasında aile gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin konuşma kaygılarının daha yüksek olduğunun ifade etmiştir. Gedik (2015) de ortaöğretim öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerini sosyoekonomik düzey değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Gülbahce ve ark.,(2019) yapılan bir çalışmada kişilerin gelir düzeylerine göre konuşma kaygı düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu çalışmada Aile ekonomik durumu arttıkça konuşma kaygısının düştüğü görülmüştür. Asgari ücret ve altı gelir durumuna sahip olanların konuşma kaygı düzeylerinin yüksek olması sosyoekonomik durumun kötü olması, bireylerin özgüvenlerinin düşük olmasına ve günlük hayatta ekonomik sebeplerden ötürü yaşanabilecek kaygı düzeyini artmasına sebep olabileceğini düşündürmektedir. Bu sonuçlara bakıldığında ekonomik durumun konuşma kaygısına etkisini net bir şekilde görüldüğü gözlemlenmiştir. Bu sonuçların aynı zamanda sosyal statü, sosyal psikoloji, sosyal çevre ve sosyal kimlik gibi ekonomiyle ilgili bu sebeplere dayandığını da söyleyebiliriz.

Sofu (2012) öğretmen adaylarının konuşma kaygılarını araştırdığı çalışmasında Fen bilgisi, Sınıf, Bilgisayar, Zihinsel Engelliler, Türkçe İngilizce, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Matematik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenlik Bölümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Temiz (2013)'in yaptığı araştırmada Türkçe Öğretmen adaylarının

konuşma kaygılarının Müzik öğretmeni adaylarına göre daha yüksek olduğu sonucunda ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle konuşma kaygısının farklı gruplarda farklı özellikler gösterebileceği sonucuna ulaşılabılır (Kartal M, 2019). Gülbahce ve ark.,(2019) yapılan bir çalışmada öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre konuşma kaygılarının anlamlı olarak değiştiği tespit edilmiştir. Gülbahce ve ark.(2019) çalışmasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim dalında ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunda öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.Bu çalışmada da Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri diğer fakülte öğrencilerinden daha düşüktür. Spor fakültesi öğrencileri değişik kategorilerde ve seviyede sportif faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Düzenli yapılan sporun bireylerin kaygı ve stres düzeylerini azaltmada etkili bir faaliyet olduğu bilinen bir gerçektir (Hassmen ve ark., 2000). Spor fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yapmış oldukları sportif aktiviteler onların hem genel kaygılarının, hem de konuşma kaygılarının azalmasına etkili olduğu düşünülmektedir.

Sosyal kimlik durumuna bakıldığında; Türkay (2019) çalışmasında profesyonel lig statüsündeki futbolcuların yaş aralıkları bakımından 29 yaş ve üzeri olan profesyonel futbolcuların takım arkadaşına prososyal davranış puan ortalamaları, 14-17 yaş ve 18-23 yaş arasındaki profesyonel futbolculara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alemdağ (2018) araştırmasında, futbolcuların yaşlarının arttıkça prososyal davranışlarının arttığını ve antisosyal davranışlarının azaldığını belirtmiştir. Kavussanu (2006) futbolcularda yaş ile birlikte antisosyal davranışların arttığını belirtmiştir. Duncan ve ark., (2002) yaş grupları arasında prososyal ve antisosyal davranış düzeylerinde farklılıklar olmadığı sonucuna varmışlardır. Çalışmalarda farklı sonuçlar olduğu görülmektedir. Bu çalışmada katılımcıların yaş kategorisi ile sporda sosyal kimlik alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu çalışmada farklılık olmaması muhtemelen çalışmadaki yaş gruplarının birbirine yakın olmasına bağlanabilir.

Turkay (2019) çalışmasında Profesyonel lig statüsünde olan futbolcuların sporda sosyal kimlik ölçeği toplam puan, grup içi bağlar, bilişsel merkeziet ve grup içi etki puan ortalaması, amatör lig statüsünde olan futbolculara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Profesyonel ve amatör olarak spor

yapmanın rekreasyon amaçlı spor yapanlara göre sosyal kimlik puanını yükselttiğini söyleyebiliriz. Connolly ve ark.,(1999) araştırmalarında sporun bireyin kimlik gelişimine katkıda bulunduğunu ve bireylere bir aidiyet duygusu kazandırdığını belirtmişlerdir. Yine Platow ve ark., (1999) araştırmalarında, sosyal kimlik süreçlerinin prososyal davranışların görülmesindeki rolünü desteklediğini ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı araştırmacılar sporda sosyal kimliğin bireylerde antisosyal bir kişilik yaratmadığını ve sosyal davranışlarının artmasına neden olan bir etken olduğunu da belirtmişlerdir (Brewer ve Schneider, 1990; Postmes ve Spears,1998). Sporcuların prososyal davranışlarının geliştirilmesinde antrenörlere büyük görevler düştüğü yapılan araştırmalarda ortaya konulmuştur (Bolter ve Kipp, 2018; Hodge ve Lonsdale, 2011). Türkay ve ark.,(2020) yaptıkları bir çalışmada futbol, basketbol ve voleybol sporcularının, hentbol branşıyla uğraşan sporculara göre sporda sosyal kimlik puanlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada spor yapma türü ile sporda sosyal kimlik alt boyutları ve toplam ölçek karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık vardır. Rekreasyon amaçlı spor yapanların sosyal kimlik puanı amatör ve profesyonel olarak spor yapanlardan daha düşüktür.

Türkay, (2019) yaptığı bir çalışmada profesyonel futbolcuların lig statüsü bakımından sporda sosyal kimlik ölçeği toplam, grup içi bağlar, bilişsel merkeziet ve grup içi etki puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulmamıştır. Bu çalışmada ise spor türü ile sporda sosyal kimlik alt boyutları ve toplam ölçek karşılaştırılmasına baktığımızda anlamlı farklılık hesaplanmıştır. Rekreasyon amaçlı spor yapanların sosyal kimlik puanı bireysel ve takım sporu yapanlardan daha düşüktür. Yine Türkay ve ark.,(2020) yaptıkları bir çalışmada uluslararası bir müsabakaya katılan sporcuların sporda sosyal kimlik puan ortalamalarının, daha önce uluslararası bir müsabakaya katılmamış olan sporculara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bulgu (2013) sporcuların müsabakalara katılım ile antisosyal duygularının azaldığını, rakibe saygılı olmayı, kurallara uyma ve disiplinli olma davranışlarıyla birlikte, spor ortamının, grubun şiddeti kontrol etmeyi öğrenmesinde etken olduğunu vurgulamıştır. Bu çalışmada spor özgeçmişinin fazla olanların sosyal kimlik puanı yüksek olması yaptıkları spor yılı ile bağlantılı olarak daha fazla sosyalleşmelerine de bağlanabilir.

Türkay (2019) çalışmasında araştırmaya katılan aylık gelir düzeyi yüksek olan profesyonel futbolcuların takım arkadaşına prososyal davranış puan ortalaması,

aylık gelir düzeyi düşük ve orta olan profesyonel futbolculara göre anlamlı düzeyde daha yüksek ve antisosyal davranış puanlarının da yüksek olduğunu bulmuştur. Bu çalışmada aile aylık gelir düzeyi ile sporda sosyal kimlik ve alt boyutları arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. İki çalışmanın sonuçlarının farklı olması denek gruplarının farklılığına da bağlanabilir.

Nathan (2013) sporu, toplum ve sosyal kimliğin bir araya geldiği ve bireylerin sosyalleşmelerinin sağlanabildiği bir yer olarak açıklamış ve sporun sosyal uyumu oluşturduğunu ve sordurduğunu ve ortak anlayışı güçlendirdiğini ileri sürmüştür. Bu çalışmada Fakülte türüne göre sporda sosyal kimlik alt boyutlarının karşılaştırılmasına baktığımızda sosyal kimlik ve alt boyutları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal kimlik alt boyut ve toplam ölçek puanları diğer fakülte öğrencilerinden daha yüksek bulunmuştur. Bu durum onların diğer fakülte öğrencilerinden farklı olarak yaptıkları spora bağlanabilir.

Bu çalışmada konuşma kaygısının grup içi bağlar ve grup içi etki boyutları ile negatif yönde bir ilişkisi bulunmuştur (Tablo 13). Sosyal kimlik ölçeği alt boyutları ise kendi aralarında pozitif orta düzeyde ilişkilidir. Grup içi bağlar arttıkça ve grup içi etkileşim arttıkça konuşma kaygısının azaldığını söyleyebiliriz.

SONUÇLAR

Spor yapan ve yapmayan kadınların sosyal kimliğinin konuşma kaygısına etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Konuşma kaygısının yaş kategorisine, spor yapma şekline, spor türüne, spor özgeçmişine, gelir düzeyine ve eğitim görülen fakülte türüne göre değiştiği tespit edilmiştir.

Kadınlarda sosyal kimliğin yaş kategorisi ve aile gelir düzeyine göre değişmediği, spor yapma şekli, spor türü, spor özgeçmiş ve eğitim görülen fakülte türüne göre değiştiği tespit edilmiştir.

Konuşma kaygısının grup içi bağlar ve grup içi etki boyutları ile negatif yönde bir ilişkisi bulunmuştur.

Araştırma sonucunda kadınların konuşma kaygı düzeyleri ile sportif faaliyetlere katılım durumları arasında anlamlı düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

- Konuşma kaygısının azaltılması için spor yapma oranının, spor yapma yılının artırılması gerekir.
- Konuşma kaygısının azaltılması için sosyal kimlik durumlarının yükseltilmesi gerekir. Bunun sağlanması da grup içi etkinliklere katılımının artması, bireyin ekonomik gelir durumunun yükelenmesi, bireyin grup içi bağlarının katıldığı faaliyetlerle artması yollarıyla gerçekleştirilebilir.
- Kız çocuklarının spora teşvikinin artırılması, ailelerin bu konuda okulda yapılan veli toplantıları, konferanslar ve sunumlarla bilinçlendirilmesi konuşma kaygısının azaltılması ve sosyal kimliğin güçlendirilmesi açısından etkili olabilir..
- Sporla ilgili yüksekokul ya da fakültelerde okumayan öğrencilere hem boş zamanlarını olumlu değerlendirme, hem de fiziksel, zihinsel, duygusal ve psikolojik yönden sağlıklı olmalarını sağlamak için spor yapmaları önerilebilir.
- Konuşma kaygısını en aza indirmek amacıyla tüm öğrencilere etkili iletişim ve sözlü anlatım ya da drama dersleri bunlarla ilgili konferanslarla öğrencilere topluluk önünde konuşmalarına olanak sağlanmalıdır.

- Ayrıca öğrencilere verilecek konuşma eğitimleriyle ya da düzenlenen konferanslarla topluluk önünde hazırlıklı ya da hazırlıksız konuşma imkânlarının sağlanmasıyla konuşma kaygısı azaltılabilir

KAYNAKLAR

- Akbayır, S. Nasıl Konuşabilirim, 1. Baskı. Pegem Akademi Yayınları: Ankara.2011:51- 62
- Alemdağ, S. (2018). Genç futbolcuların prososyal ve antisosyal davranışlarının incelenmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 9(2), 102-109.
- Aydın, E., Kazak, G.Y. (2018). Kentsel Yaşam Kalitesi Perspektifinde Belediyelerce Halka Arz Edilen Sportif Rekreasyon Amaçlı Parkların Planlanmasında Yetkili Görüşleri. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research, Cilt:11, Sayı:61, ss: 1261-1273.
- Bauman, Z. (2010) Sosyolojik Düşüme, Çeviren: Abdullah Yılmaz, 7. Basım, ISBN: 978- 975-539-196-7, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. Psychological bulletin, 117(3), 497
- Beatty, A., Neisser, U., Trent, W.T. & Heubert, J.P. (2001).Understanding Dropouts: Statistics, Strategies and High-Stakes Testing. Washington: National Academy Pres.
- Bilgin, N. (2007). Kimlik inşası. İzmir: Aşina Kitaplar-Turmaks.
- Biol, S.S., Aydın, E. (2019). Investigation Of Recreative Services Provided by The General Directorate Of Youth Services Since Its Establishment. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research, Volume:12, Issue:66, pp:1473-1485. Biol, S.Ş.,
- Bolter, N. D., Kipp, L. E. (2018). Sportspersonship coaching behaviours, relatedness need satisfaction, and early adolescent athletes' prosocial and antisocial behaviour. International Journal of Sport and Exercise Psychology, 16(1), 20-35.
- Brehm, S. ve Kassin, S. M. (1993). Social Psychology. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Brewer, M. B., Schneider, S. (1990). Social identity and social dilemmas: A double-edged sword. D. Abrams, M. Hogg (Eds.). Social identity theory: Constructive and critical advances. NewYork: Harvester Wheatsheaf, 169-184.

- Bulgu, N. (2013). Spora katılımda toplumsal fayda: Kazakistan Ahmet Yesevi Üniversitesi öğrencileri örneği. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD), 18(18), 25-45.
- Bruner, M., Dunlop, W. L., & Beauchamp, M. R. (2014). A social identity perspective on group processes in sport and exercise. In Group dynamics in exercise and sport psychology (pp. 68-82). Routledge.
- Can, Y., Kaçay, Z. (2016). 'Sporcu kimlik algısı ile cesaret ve özgüven duyguları arasındaki ilişkilerin incelenmesi' Journal of Human Sciences, 13(3), 6176-6184. doi:10.14687/jhs.v13i3.4353
- COLLINS, T. (2013). Sport in Capitalist Society: A Short History. Routledge, Abingdon, Oxon.
- Connolly, J., Craig, W., Goldberg, A., Pepler, D. (1999). Conceptions of cross-sex friendships and romantic relationships in early adolescence. Journal of Youth and Adolescence, 28(4), 481-494.
- Cüceloğlu D. İnsan ve davranışı psikolojinin temel kavramları. (10. Baskı), Remzi Kitap Evi, İstanbul 2000;26-80.
- Dalkıran O., ve Tuncel F.(2007) Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin seçmeli olarak işlenmesinin öğrenciler gözüyle değerlendirilmesi, SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2007, V (1) 37-42
- Demir G. Kültürel zekâ ve tükenmişlik ilişkisi: Konaklama işletmelerinde bir araştırma, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Balıkesir, Yüksek Lisans Tezi 2015;1-19.
- Demirtaş H.A.(2003) Sosyal Kimlik Kuramı, Temel Kavram ve Varsayımlar, iletişim: araştırmaları, 1(1): 123-144
- Dogan, T., ve Coban, A. E. (2009). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Eğitim ve Bilim Dergisi, sayfa 106.
- Ellis, R. (1994), The Study of Second Language Acquisition. Oxford: Oxford University Press.

- FESTINGER, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human Relations*, 7(2), 117-140.
- Garashli J.,(2020). Takım Sporü İle Bireysel Spor Yapan Sporcularda Konuşma Kaygısının Psikolojik Kırılganlığa Etkisi,Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Beden Eğitim ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi
- Garashli J., Yılmaz C., S.,İmamoğlu O., Şahin O. (2020). Takım Ve Bireysel Sporcularda Konuşma Kaygısının Psikolojik Kırılganlığa Etkisi, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi , 13(73),1214-1219
- Gedik, M. (2015). Siirt örnekleminde ortaöğretim öğrencilerinin konuşma kaygılarının incelenmesi. *Ordu üniversitesi Sosyal Bilimler Çalışmaları Dergisi*. 13, 77-93.
- GÖLPINAR Ş., HAMZADA Lewis,1992YI E., BAYAT N. (2018) Konuşma Kaygı Düzeyi ile Konuşma Başarımı Arasındaki İlişki, *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 75-85, A.
- Gülbahce A.,Tozoğlu E.,Gülbahce Ö. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Konuşma Kaygı Düzeylerinin Sportif Aktivite Ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *EKEV Akademi Dergisi*, 23 (78),61-78.
- Gülcan, C. (2019). Sosyal Kimliğin Oluşumunda Marka Topluluklarının Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.
- Gülcan C., Erin Ç.T. (2020). Tüketim Kültürü Bağlamında Bireyin Sosyal Kimlik İnşası Üzerine Bir Araştırma: Marka Toplulukları, *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 7 (1) • bahar/spring: 30-48
- Harmandar-Demirel, D., Serdar, E., Uludere, E. ve Karakaş, Z.(2017). Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının konuşma kaygıları. *Uluslararası Sosyal Çalışmalar Dergisi*. 10 (50), 1307-9581.
- Hassmen, P., Koivula, N., ve Uutela, A. (2000). Physical exercise and psychological wellbeing: a population study in Finland. *Preventive medicine*, 30(1), 17-25.
- Hodge, K., Lonsdale, C. (2011). Prosocial and antisocial behavior in sport: The role of coaching style, autonomous vs. controlled motivation, and moral disengagement. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 33(4), 527-547.

- Hogg, M. A. ve Vaughan, G. M. (1995). *Social psychology: An introduction*. London: Prentice Hall.
- Hogg, M. A. ve Abrams, D. (1990). "Social motivation, self-esteem and social identity." *Social identity theory: Constructive and critical advances*. (Der.) D. Abrams ve M. A. Hogg. London: Harvester Wheatsheaf. 28-47.
- Holt, N. L., Black, D. E., Tamminen, K. A., Fox, K. R., & Mandigo, J. L. (2008). Levels of social complexity and dimensions of peer experiences in youth sport. *Journal of sport and exercise psychology*, 30(4), 411-431.
- Horris, D.V. (1984). *Sports Psychology*. Leisure Press, Champaign Illinois, USA, s. 29-34.
- Işık, E. (1996). *Nevrozlar*. Ankara: Kent Matbaası.
- Jalongo, M.R., Hirsh, R.A. Understanding Reading Anxiety: New Insights from Neuroscience. *Early Childhood Educ J* 37, 431–435 (2010). <https://doi.org/10.1007/s10643-010-0381-5>
- Jenkins, R. (2008). *Social Identity*. Oxon: Routledge.
- Jung, K. (2012). Electrocardiographic Anxiety Profiles Improve Speech Anxiety. *Applied Psychophysiology and Biofeedback (Impact Factor: 1.13)*. 06/2012; 37(4).
- Kavussanu M. (2006). Motivational predictors of prosocial and antisocial behaviour in football. *Journal of Sport Science*, 24(6), 575-588.
- Koyuncu, A. (2012). *Utangaçlık, çekingenlik ve sosyal fobi*. İstanbul: Liman Yayınları
- Köseler, A. (2006). Lise öğrencilerinde iletişim kaygısı. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Lewis, J. L. (1992). *Ring of liberation: Deceptive discourse in Brazilian capoeira*. London: University of Chicago Press.
- MacClancy, J. (1996). Sport, identity and ethnicity. *American Anthropologist*, 79(4), 1-20
- MacPhail, A. and Kirk, D. (2006). Young People's Socialisation into Sport: Experiencing the Specialising Phase. *Leisure Studies*, 25(1), 57–74

- Melanlioğlu D, Demir T. Türkçe öğrenen yabancılar için konuşma kaygısı ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies* 2013;6(3):389-404.
- MESSNER, MA. (1992). *Power at Play: Sports and the Problem of Masculinity*. Beacon Press, Boston, Massachusetts.
- Mumcu, H.E., Çeviker, A. (2018). Investigation of the England and Turkey Amputee Football Teams' Success by Several Factors. *Interdisciplinary Journal of Physical Education and Sport*, Vol. 18(1).
- Mumcu, H. E., Acet, M., Kusan, O., Zambak, Ö., & Koç, M. C. (2017). Examining to see elite sight-disabled athletes according to the dimensions of the scale of motivation in sport. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2590-2600.
- Nathan, D. A. (Ed.). (2013). *Rooting for the Home Team*. Chicago: University of Illinois Press.
- Norton, P.J., Burns, J.A., Hope, D.A. ve Bauer, B.K. (2000). Generalization of social anxiety to sporting and athletic situations: gender, sports involvement, and parental pressure. *Depression and Anxiety*. 12(4), 193-202.
- Özdemir G. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile konuşma kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin tespit edilmesi: Niğde İli Örneği. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı. Niğde, Yüksek Lisans Tezi, 2019;1-22
- Öztürk F.(1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*, Ekim / 1. Baskı / 116 Syf.
- Platow, M. J., Durante, M., Williams, N., Garrett, M., Walshe, J., Cincotta, S.,Barutchu, A. (1999). The contribution of sport fan social identity to the production of prosocial behavior. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 3(2), 161.
- Postmes, T., Spears, R. (1998). Deindividuation and antinormative behavior: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 123(3), 238.
- REICHER Stephen, Russell SPEARS, S. Alexander HASLAM, 'The Social Identity Approach in Social Psychology', *The SAGE Handbook of Identities*, eds.

Margaret Wetherell, Chandra Talpade Mohanty, London: SAGE Publications Ltd, 2010, ss. 45–62, doi:10.4135/9781446200889.n4.21

SAGE, GH. (1997). Sociocultural Aspects of Human Movement: The Heritage of Modernism, the Need for a Postmodernism. In: Critical Postmodernism in Human Movement, Physical Education, and Sport (Ed.: JM Fernandez-Balboa). State University of New York Press, Albany

Sevim O. Öğretmen adaylarına yönelik konuşma kaygısı ölçeği. Turkish studies 2012;7(2):927-937.

Seyyar, A. (2004). Davranış Bilimleri Terimleri (Ansiklopedik Sözlük), ISBN: 975-295-290-9, Beta Kitap, İstanbul.

Sofu MS. Öğretmen adaylarının konuşma kaygısı. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Sakarya, Yüksek Lisans Tezi, 2012;1-19.

Sözen, E. (1991). Sosyal Kimlik Kavramı'nın Sosyolojik ve Sosyal Psikolojik Bir İncelemesi. Istanbul Journal of Sociological Studies, (23), 93.

STONE, GP. (1969). Some Meanings of American Sport: An Extended View. In: Aspects of Contemporary Sport Sociology. (Ed: GS Kenyon). The Athletic Institute Chicago.

Tajfel, H. and Turner, J. C. (1986), Psychology of Inter-group Relations. Chicago: Nelson-Hall Publishers.

TDK, Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. 2013.

Thornbjørnsen, H., Pedersen, P. E., & Nysveen, H. (2007), "This is who I am: Identity expressiveness and the theory of planned behavior", Psychology & Marketing, 24(9), ss. 763-785.

Tunçel H.(2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Konuşma Kaygısının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi, 2015 Kış (2), 107-135

Turkay H. (2019). Futbolcularda Sosyal Kimlik Bağlamında Prososyal Ve Antisosyal Davranışlar, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara

- Turkay H., Bayrakaroğlu Y., Yağan Ü.N., Başkan A.H.(2020). Takım Sporcusu Gençlerde Sosyal Kimlik, Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi 3(8): 583-591.
- Tajfel, H. (1970). Experiments in Intergroup Discrimination, Scientific American, 223, pp 96- 102
- Tajfel, H. (1972). Social categorization. English manuscript of 'La catégorisation sociale'. In S. Moscovici (Ed.), Introduction à la psychologie sociale (Vol. 1, pp. 272–302). Paris: Larousse.
- Tajfel, H. (1982). "Social psychology of intergroup relations". Annual Review of Psychology, 33,1-39.
- Turner, J. C. (1982). "Towards a cognitive redefinition of the social group". Social identity and intergroup relations. (Der.) H. Tajfel. London: Harvester Wheatsheaf. 2-48
- Turner, J. (1984). Howard Giles; Intergroup Behaviour, Basil Blackwell publishers Ltd, Oxford.
- Türkay, H., Bayrakdaroğlu, Y., Yağan, Ü. N. and Başkan, A. H. (2020). Social Identity in Team Athlete Youth, Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 3(8): 583-591.
- Tüzün, İ. K., & Çağlar, İ. (2008), "Örgütsel Özdeşleşme Kavramı ve İletişim Etkinliği İlişkisi", Journal of Yasar University, 3(9), ss. 1011-1027.
- Ünal F. Lise öğrencilerinin yabancı dil öğrenme kaygısı ile yabancı dil öğreniminde motivasyon tutumlarının incelenmesi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Yüksek Lisans Tezi 2016;1-19.
- Yaman, H. (2014). Ortaokul öğrencilerinin genel kaygı düzeyleri, yazma kaygıları ve Türkçe dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 14(3), 1111-1122.
- Yıldırım, G. (2015). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Uşak: Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüksel M. CİNSİYET VE SPOR, Tarih Okulu Dergisi (TOD), Eylül 2014, Yıl 7, Sayı XIX, ss. 663-684

Zeugner-Roth, K. P., Žabkar, V., & Diamantopoulos, A. (2015), "Consumer ethnocentrism, national identity, and consumer cosmopolitanism as drivers of consumer behavior: A social identity theory perspective", *Journal of international marketing*, 23(2), ss. 25-54.

Zuccheromaglio, C. (2005). Who wins and who loses: The rhetorical manipulation of social identities in a soccer team. *Group dynamics: theory, research, and practice*, 9(4), 219.

EKLER
Ek 1. Etik Kurul

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
25.12.2020	11	2020/873
KARAR NO: 2020/873	Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Funda KORKMAZ'ın Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında "Spor Yapan ve yapmayan Kadınların Sosyal Kimliğinin Konuşma Kaygısı Üzerine Etkisi" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket çalışmasını içeren 42186 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü. Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Funda KORKMAZ'ın Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında "Spor Yapan ve yapmayan Kadınların Sosyal Kimliğinin Konuşma Kaygısı Üzerine Etkisi" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket çalışmasının kabulüne oy birliği ile karar verildi.	

Ek 2. Kişisel Bilgi Formu

ANKET

Değerli katılımcı arkadaşlar;

Bu anket Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans programı kapsamında yapılmaktadır. Tez konusu '**Spor yapan ve yapmayan kadınların sosyal kimliğinin konuşma kaygısına etkisi**'dir. Gönüllü olarak katıldığınız bu çalışmada katkılarınız için teşekkür ederim

FUNDA KORKMAZ

DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Yaşınız? 18-20 () 20-22 () 24 ve üzeri ()
2. Aile gelir durumunuz ? Asgari ücret altı () Asgari ücret () Asgari ücretin 2 katı ()
Asgari ücretin 3 katı ()
3. Öğrenim görmekte olduğunuz bölüm ?
4. Spor geçmişiniz var mı? EVET () HAYIR ()
5. 4. Soruya cevabınız evet ise spor geçmişiniz ne düzeyde ? Profesyonel () Amatör ()
() Rekreasyon amaçlı ()

Ek 3. Sporda sosyal kimlik ölçeği

Aşağıdaki sorular ekibinizin bir parçası olmak konusunda neler hissettiğinizi yansıtacak şekilde tasarlanmıştır. Lütfen her bir ifadeye ne kadar katıldığınızı belirtmek için 1'den (kesinlikle katılmıyorum) 5'e (kesinlikle katılıyorum) kadar olan sayılardan birine Çarpı İşareti (X) koyunuz

1) Bu takımın diğer üyeleri ile güçlü bağlar hissediyorum	1	2	3	4	5
2) Bu takımın diğer üyeleri ile bir bağ kurmayı kolay buluyorum.	1	2	3	4	5
3) Bu takımın diğer üyeleri ile güçlü bir "bağlı olma" duygusu hissediyorum.	1	2	3	4	5
4) Bu takımın bir üyesi olmak, kendimi nasıl hissettiğimle yakından ilgilidir.	1	2	3	4	5
5) Bu takımın bir üyesi olmak öz-imağımın önemli bir parçasıdır.	1	2	3	4	5
6) Bu takımın bir üyesi olduğum gerçeği sıklıkla aklıma gelir.	1	2	3	4	5
7) Bu takımın bir üyesi olmaktan memnunum.	1	2	3	4	5
8) Bu takımın bir üyesi olmak kendimi iyi hissetmemi sağlar.	1	2	3	4	5
9) Kendimi bu takımın bir üyesi olarak gördüğümde mutlu oluyorum.	1	2	3	4	5

EK4.Konuşma Kaygısı Ölçeği

KONUŞMA KAYGISI ÖLÇEĞİ (Kendi Durumunuza Göre Yargıyı Karşısındaki Kutucuğa İşaretleyiniz)	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir konuşma hazırlarken kendimi gergin ve sinirli hissediyorum					
2. Bir çalışmada 'konuşma' veya 'topluluk önünde konuşma' kelimelerini gördüğüm zaman kendimi gergin hissediyorum.					
3. Konuşma yaparken düşüncelerim karışıyor ve şaşkın halde oluyorum					
4. Konuşma sırası bana geleceği zaman endişeleniyorum.					
5. Konuşma yapacağım zaman hiçbir korku duymuyorum.					
6. Bir konuşma yapmak için sabırsızlanırım					
7. Öğretmen sınıfta konuşma yapmak için birini çağırdığı zaman kendimi gergin hissederim					
8. Konuşma yaparken ellerim titremeye başlar.					
9. Konuşma yaparken kendimi rahatlamış hissederim					
10. Konuşma hazırlamaktan hoşlanırım.					
11. Söyleyeceklerimi önceden hazırlamadığım zaman korku içinde olurum.					
12. Bir kişi bana benim konuşmamla ilgili benim bilmediğim bir şey sorarsa kaygılanırım					
13. Bir konuşma yaparken konuşmaya hâkim olduğumu hissederim.					
14. Konuşma yaparken korku içinde olmam.					
15. Konuşmaya başlamadan hemen önce terlerim					
16. Konuşmaya başlamadan önce kalbim çok hızlı atar.					
17. Son zamanlarda kafama takılan kişiler, sorunlar yüzünden konuşma yapmak beni tedirgin eder.					
18. Konuşurken kelimeleri yanlış telaffuz edeceğimden endişe duyarım.					
19. Konuşma yaparken dinleyicilerle göz göze geldiğimde söyleyeceklerimi unuturum.					
20. Konuşma yaparken dinleyicilerin sıkıldığını görmek, konuşmamı bitirme isteği uyandırır.					
21. Konuşma yaparken yanaklarım kızarır ve utanırım					
22. Konuşma yaptığım konuda eksik olmak beni gergin hissettirir					
23. Sınıfta otururken konuşma korkumu yenmek için derin nefes alıp kendimi rahatlatırım					
24. Konuşmayı yapacağım konu ile ilgili hazırlanmış materyallerim olmadan konuşmamı tamamlayamam					
25. Konuşma yaparken sıklıkla ağzım kurur, konuşma esnasında arada su içmek beni rahatlatır.					

ÖZ GEÇMİŞ

OMÜ Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nden 2018 yılında mezun oldu. 2018 yılında OMÜ LEE Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi Yüksek Lisans programına girdi. Mezuniyetinden bu yana yüzme antrenörü olarak görev yapan Funda KORKMAZ orta derecede İngilizce bilmektedir. Temel ilgi alanları, yüzme ve modern danstır.

İletişim Bilgileri

Öğrenci no :18230681

ORCID ID : 0000-0002-7450-2295

Yayımlar: